

Konspekt lekcji
(Młoda Polska 1890-1918)

Opracowały:
Ewelina Woźniak
Karolina Prusik

*„Jakaż jest przeciw włóczy złego twoja tarcza,
Człowiecze z końca wieku?...”*

Koniec wieku XIX
Kazimierz Tetmajer

**Temat: Jakie jest miejsce człowieka w świecie? Jaki jest sens jego życia?
Jaka przyszłość czeka jednostki i cały gatunek w XX wieku?**

Grupa docelowa:

Szkoła średnia – uczniowie klasy I

Cele ogólne:

- Zadaniem współczesnej szkoły jest rozbudzanie zainteresowań wybitnymi dziełami zakresu literatury i sztuki oraz tworzenia warunków sprzyjających pogłębianiu, poznawaniu i przeżywaniu ich treści.
- Wykształcenie u młodzieży umiejętności dostrzegania korespondencji sztuk.
- Uzupelnienie przez ucznia wiedzy, zdobytej w dotychczasowych latach edukacji.

Cele operacyjne:

1. Kształcenie umiejętności poprawnej wypowiedzi;
2. Kształcenie umiejętności wyszukiwania ukrytych znaczeń (związanych z poezją) w wierszach młodopolskich autorów;
3. Kształcenie umiejętności popierania swych wypowiedzi cytataми z literatury;
4. Kształcenie umiejętności wnikliwego spostrzegania podobieństw w sztuce plastycznej muzyce i literaturze;
5. Kształcenie umiejętności poszukiwania informacji na temat wpływu sztuki na dziedzinę życia;
6. Zapoznanie uczniów z podstawowymi elementami języka poszczególnych sztuk.
7. Przekazanie uczniom zintegrowanej wiedzy o najważniejszych formacjach kulturowo-artystycznych.

Umiejętności ucznia:

1. Uczeń zna założenia filozoficzne;
2. Uczeń zapoznaje się z wierszem;
3. Uczeń omawia reprodukcje obrazów Podkowińskiego;
4. Uczeń tworzy własny monolog i przedstawia wybrany obraz, (krótka, własna notatka uzasadniająca wybór obrazu);

Środki i pomoce dydaktyczne:

- Pakiet Multimedialny - Młoda Polska;
- Karty dla grupy z instrukcją do interpretacji obrazu;
- Płyta z muzyką;
- Reprodukcje obrazów;
- Wycinanki; puzzle;

Metody

oglądowe
słowne
działalności praktycznej
problemowe – burza mózgów

Formy pracy:

jednostkowa
zbiorowa
grupowa

Plan pracy:

Przebieg zajęć	Zadania dla grup	Umiejętności kluczowe
<ol style="list-style-type: none"> Zapisanie tematu na tablicy: Jakie jest miejsce człowieka w świecie? Jaki jest sens jego życia? Jaka przyszłość czeka jednostki i cały gatunek w XX wieku? Wprowadzenie uczniów do tematu lekcji poprzez omówienie pytań zawartych w temacie;	<p>Organizowanie pracy w grupach (wybór osób do zadania pierwszego, podział grup, wybór lidera)</p> <p>Wybieranie drogą losową osoby, której zadaniem jest przedstawienie klasie, za pomocą gestu nazwy epoki (Młoda Polska), a jej zadaniem jest odgadnięcie;</p> <p>Utrudnieniem tego zadania jest niemożliwość werbalizacji ustnej ucznia.</p>	Porozumiewanie się uczniów, umiejętne słuchanie;
Film: Fragment „Wesele“ A. Wajda;		Uważna obserwacja;
Wprowadzenie do epoki (korzystanie schematu 'słońca' na tablicy): <ol style="list-style-type: none"> Krótką notą historyczną; Tło polityczno-społeczne epoki; Dyskusja kierowana: (wnioski dotyczące motywacji artystów Młodej Polski);<ul style="list-style-type: none"> Młodzi artyści z nieufnością odnosili się do osiągnięć ojców;	Skuteczne komunikowanie się, wymiana wiadomości o epoce;	Utrwalenie wiadomości związanych z tłem polityczno-społecznym; -początki: 1870 w Europie po wojnie francuskiej panuje spokój i stabilizacja. Polski Naród pozbawiony wolności wiązał nadzieje na odzyskanie własnej niepodległości poprzez napięcia polityczne

<ul style="list-style-type: none"> • Technika zapewniała seryjną odzież, zanik indywidualizmu; • Wartością nadrzędną stał się pieniądz i majątek; kryzys wartości i pustka współczesnej kultury europejskiej; • Poczucie zbliżającego się końca świata pobudziło katastroficzne wizje; • Młodzi buntują się przeciwko niewoli konwenansu; 		<p>i militarne skłócenia ciemnych: Rosji, Prus i Austrii. Tymczasem nic nie zapowiadało zmian. 1890 -pozytywizm jako epoka odchodząca i Młoda Polska epoka wstępująca. 1887 rok założenia warszawskiego tygodnika „Życie” Ż. Przesmyckiego (pseudonim - Miriam) -zakończenie: 1918 data zakończenia I wojny światowej, odzyskanie niepodległości, ostatnie pokolenie porozbiorowe.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pokaz multimedialny: Młoda Polska; 2. Poznawanie nazw epoki; 3. Interpretacja dzieł ('Błędne koło', - J. Malczewskiego, 'Tajemniczy ogród' J. Mehoffera) 4. Sposób patrzenia artysty na kobietę w obrazach: dyskusja nad ('Melancholia' - Malczewskiego, 'Szał uniesienia' - Podkowińskiego, Mehoffera – 'Tajemniczy Ogród') 5. Praca w grupach, prezentacja wyników interpretacji prac malarskich. 	<p>Praca w grupach, polegająca na tworzeniu własnych definicji nazw epoki. Dyskusja na temat przedstawianych obrazów, będących symbolami epokowymi; Ewaluacja uczenia się odpowiedzialność za przedstawienie rezultatów pracy zespołowej.</p>	<p>Zadanie twórcze: stworzenie definicji podanych pojęć -nazwy epoki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizm • neoromantyzm • dekadentyzm • symbolizm • impresjonizm <p>Główne ośrodki kultury Młodej Polski; Filozoficzne podstawy A. Schopenhauera i F. Nietzsche</p> <p>Krótki opis artystów malarzy J. Fałata, J. Malczewskiego, J. Mehoffera, W. Podkowińskiego, J. Pankiewicza</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Interpretacja wiersza <u>Mów do mnie jeszcze</u> ... Mów do mnie jeszcze... Za taką rozmową tęskniłem lata... Każde twoje słowo słodkie w memu sercu wywołuje dreszcze - mów do mnie jeszcze... 	<p>Praca w grupach: Układanie puzzli będących fragmentami wierszu; Wykorzystując własną wiedzy – dopasowywanie znanych nazwisk do znanych dzieł w sztuce, literaturze...</p>	<p>Współdziałanie przy rozwiązywaniu problemów. Planowanie i organizowanie pracy w grupach. Skuteczne porozumiewanie się</p>

<p>Mów do mnie jeszcze... ludzie nas nie słyszą Słowa twe dziwnie poją i kołyszą, Jak kwiatem, każdym słowem twym się pieszczę - Mów do mnie jeszcze...</p> <p>2. Układanie puzzli – będących fragmentami wierszu, a następnie przedstawienie i omówienie tematu zawartego w tekście.</p> <p>3. Składanie rozsypanki, będącej źródłem usystematyzowanie wiedzy o najbardziej znanych dziełach epokowych;</p>		
<p>1. Zapoznanie się z muzyczną twórczością Karłowicza. (tworzenie wspólnej historii na podstawie wysłuchanych fragmentów muzycznych</p> <p>2. powstanie filmu i teatru – krótkie wprowadzenie na temat początków i zapoznanie się z jej ciekawostkami</p>	<p>Klasa wspólnie tworzy opowieść do utworu muzycznego zaczynając od pierwszego ucznia a kończąc opowieść na ostatnim – każdy dodaje jedno zdanie łącząc poprzednią wypowiedz w całość;</p> <p>Praca w grupach – umożliwiająca w głębiecie się w temat poprzez dostarczenie źródeł wiedzy przez nauczyciela (książki –np. 'Kronika filmu') zadaniem grup jest przedstawienie kilku odnalezionych ciekawostek;</p>	<p>Umiejętność szybkiego i spontanicznego reagowania i tworzenia; Umiejętność zdobywania wiedzy i jej sortowania;</p>
<p>Wielkie tematy końca wieku – gra w kalambury</p>	<p>Klasa staje się dwoma konkurencyjnymi drużynami, gdzie każda z grup wybiera jedną osobę – przedstawiciela, którego zadaniem jest przedstawienie swojej drużynie epokowych hasła, tak aby ona odgadła jak najszybciej i najwięcej prezentowanych pojęć (dwie formy – gest, słowa określające);</p>	

Zakończenie - wyciągnięcie wniosków z przebiegu zajęć – pogadanka;	Podsumowująca rozmowa na temat epoki Młoda Polska – dyskusja na temat jej pozytywów i negatywów wprowadzonych w historię istnienia i tworzenia;	Dostrzeganie własnych osiągnięć i możliwość zdobywania wiedzy;
Ocena wkładu pracy w poszczególnych grupach.		